

STATSMINISTERIET

Dato: 20. oktober 2011
J.nr.:

Orientering af Udenrigspolitisk Nævn om mødet i Det Europæiske Råd den 23. oktober

På søndag er der Europæisk Råd i Bruxelles efterfulgt af et eurotopmøde. Det altoverskyggende tema vil være håndteringen af gældskrisen i Europa, hvilket jeg fik bekræftet på mit møde med formanden for Det Europæiske Råd, Van Rompuy, i Bruxelles i sidste uge. Inden Det Europæiske Råd søndag vil der fredag og lørdag være en drøftelse i Eurogruppen og blandt ECOFIN-ministrene. Der vil desuden også være et møde i Det generelle Råd.

Foruden gældskrisen vil vi på det Det Europæiske Råd drøfte, hvordan vi får sat gang i væksten, bl.a. ved at arbejde på en hurtig vedtagelse af initiativer til udbygning af det indre marked.

Det Europæiske Råd skal derudover forberede EU's position til G20-topmødet i Cannes den 3.-4. november og til COP17 i Durban i november/december.

Lad mig gennemgå de enkelte emner i kronologisk rækkefølge i forhold til dagsordenen for mødet:

[Økonomiske emner, herunder væksttiltag:]

Under den første arbejds-session vil der være en bred drøftelse af, hvordan vi parallelt med indsatsen for at konsolidere de offentlige finanser kan få

bedre gang i væksten og beskæftigelsen. Konsolideringsdagsordenen er nødvendig og er i sig selv en forudsætning for holdbar vækst. Men den må suppleres med en målrettet vækstdagsorden, hvis vi skal have Europa sikkert og trygt ud af krisen og sikre, at vi både har sunde finanser og en høj vækst og beskæftigelse.

Et af de vigtigste områder, hvor EU kan bidrage til at styrke væksten, er det indre marked. Det Europæiske Råd vil derfor blandt andet drøfte forslagene til udbygning af det indre marked, det digitale indre marked, reduktion af administrative byrder, energi, innovation og den eksterne handelspolitik. Der tales decideret om et "fast track".

Regeringen kan helhjertet støtte, at Det Europæiske Råd sender et klart signal om, at der skal ske en hurtig vedtagelse af de 12 forslag under akten for det indre marked. I den forbindelse skal der ske en prioritering, således at de forslag, som har den største effekt på vækst og jobskabelse, fremrykkes.

Regeringen ser også gerne en hurtig gennemførelse af det digitale indre marked, så mulighederne for grænseoverskridende transaktioner på nettet styrkes.

Det er desuden vigtigt også på EU-niveau at sikre, at administrative byrder for virksomhederne mindskes, så vi når EU's målsætning om en reduktion på 25 pct. i 2012.

Energi og forskning er andre områder, som kan bidrage til vækst. Og her kan et fokus på f.eks. energieffektivitet gøre EU mere grønt.

Vi vil bruge det kommende danske formandskab til at sikre yderligere fokus på netop vækst og grøn omstilling, herunder via udbygning af det indre marked. Der er ingen modsætning imellem de to dagsordener. Det er derfor meget positivt, at vi på det kommende Europæiske Råd får lagt nogle spor ud, som kan hjælpe os til at opnå konkrete resultater, når vi overtager formandskabet.

[G20:]

Om formiddagen vil vi også skulle forberede EU's holdning til G20-topmødet i Cannes den 3.-4. november. Det er klart, at der globalt er meget store forventninger til, at EU på søndag vil være i stand til at træffe de nødvendige beslutninger om, hvordan gældskrisen skal håndteres.

Drøftelserne på G20-topmødet ventes udover den globale økonomiske situation bl.a. at omhandle G20's ramme for stærk og bæredygtig vækst, finansiel regulering og global handel. Jeg forventer, at vi på søndag vil bekræfte den fælles EU-holdning, som forberedt af ECOFIN d. 4. oktober, uden at gå ind i detaljerede drøftelser.

[COP17:]

Derudover skal vi om formiddagen forberede EU's holdning til klimakonferencen (COP 17), der finder sted i Durban fra den 28. november til den 9. december. Jeg forventer, at vi i det Europæiske Råd vil bekræfte

den fælles EU-position, som ECOFIN og miljøministrene forberedte på deres rådsmøder henholdsvis den 4. og den 10. oktober. Klimapolitikken er en overordentlig vigtig prioritet for regeringen. Danmark og EU skal være parat til at gå forrest i den globale omstilling til en grøn økonomi, og vi vil bl.a. gennem vores formandskab arbejde for, at klimaet prioriteres højt i EU.

[Gældskrisen og styrket økonomisk samarbejde:]

Under frokosten skal vi diskutere det emne, der optager alle lande mere end noget andet lige nu: Nemlig den europæiske gældskrise og et styrket samarbejde mellem eurolandene. Denne drøftelse vil både finde sted på selve det Europæiske Råd og efterfølgende blandt eurolandenes stats- og regeringschefer. Det er naturligt nok, at eurolandene ønsker at drøfte forhold vedr. f.eks. Grækenland og eurolandenes egen lånefacilitet EFSF, eftersom lånene til Grækenland og EFSF kun finansieres af eurolandene.

Men det er samtidig også vigtigt at få sagt, at vi fra dansk side vil lægge stor vægt på, at de emner, der gælder alle 27 EU-lande, også skal drøftes blandt alle 27 lande. Det er et synspunkt, vi deler med de øvrige lande uden for euroen – og egentlig også med mange eurolande. Krisen påvirker os alle, og vi vinder ikke noget ved en unødigt opsplittning af EU-samarbejdet. Det er i øvrigt en problemstilling, som både DER-formanden Van Rompuy og kommissionsformand Barroso er opmærksomme på, hvilket de bekræftede over for mig under mit besøg i Bruxelles i sidste uge.

Det er meget vanskeligt på nuværende tidspunkt at sige noget meget konkret om drøftelsen af eurokrisen i Det Europæiske Råd. Tyskland og

Frankrig annoncerede tidligere på måneden, at de vil komme med et samlet udspil, men det foreligger endnu ikke. Det vi især venter på nu er, at Van Rompuy fremlægger et udspil til håndtering af krisen. Det vil dog formentlig først ske umiddelbart før mødet, muligvis i forbindelse med drøftelsen blandt økonomi- og finansministrene fredag og lørdag.

Jeg forventer dog, at vi i Det Europæiske Råd vil bekræfte vigtigheden af, at vi bruger de nye instrumenter, vi har fået stillet til rådighed til at styrke den økonomiske koordinering. Det gælder især reformen af det økonomiske samarbejde, som bl.a. indebærer en styrkelse af de finanspolitiske spilleregler i Stabilitets- og Vækstpagten. Det er meget positivt, at der er opnået enighed med Europa-Parlamentet om reformens lovforslag, der populært kaldes ”six-pack’en”.

Det vil også være en høj prioritet under det danske formandskab at sikre en effektiv og ambitiøs gennemførelse af denne reform inden for rammerne af det Europæiske Semester. Det vil være under det danske formandskab, at vi gennemfører første fulde runde af det europæiske semester, og det vil være en vigtig opgave.

På baggrund af udspillet fra Van Rompuy vil det også være min forventning, at der både i Det Europæiske Råd og efterfølgende blandt eurolandene vil være en drøftelse af en række institutionelle og substantielle spørgsmål.

Institutionelt har Kansler Merkel og Præsident Sarkozy bl.a. foreslået faste eurotopmøder ledet af Van Rompuy og en vis institutionalisering af

eurogruppemøderne. Det er det, som nogle lidt misvisende har kaldt en "euro-regering". Der er tale om en klassisk fejl, når "governance" oversættes til "regering". Jeg vil gerne understrege, at der ikke er tale om en regering, som vi kender det fra Danmark, men primært om, at eurolandenes stats- og regeringschefer aftaler at mødes fast mindst to gange om året med Van Rompuy for bordenden.

Substansdrøftelsen af nye tiltag må forventes primært at finde sted blandt eurolandene på deres topmøde efter Det Europæiske Råd. Det gælder især spørgsmålet om håndteringen af Grækenland samt en mere effektiv anvendelse af midlerne i eurolandenes egen lånefacilitet EFSF. Dertil kommer en øget overvågning og sanktionering af eurolandenes egen økonomiske politik. Fra tysk side har det været fremført, at dette evt. kunne indebære traktatændringer.

Andre initiativer, som har været nævnt, er stresstest og rekapitalisering af Europas banker. Dette er klart eksempler på områder, som vedrører alle 27-lande, og det vil derfor skulle diskuteres i EU27-kredsen. Det er vigtigt at understrege, at rekapitalisering af banker først og fremmest er et ansvar for det private marked. Kun hvis det ikke er muligt, kan det overvejes at medlemslandene selv bidrager med offentlig finansiering. I eurosammenhæng må det forventes at blive drøftet, hvorvidt lånefaciliteten EFSF kan bidrage, hvis et land er i en situation, hvor de to første optioner ikke er mulige.

Lad mig kort opsummere regeringens overordnede tilgang: Regeringen finder det afgørende, at topmødet sender et klart signal til markederne og

de europæiske befolkninger om, at EU vil sikre økonomisk stabilisering og genopretning.

I den forbindelse er det centralt, at der ikke alene fokuseres på nye initiativer, men også på at få gennemført og håndhævet de eksisterende regler. Vi skal fokusere på at løse Europas udfordringer og problemer – og ikke på lange debatter om nye institutioner og mulige traktatændringer, som ikke vil bidrage til at genoprette tilliden til den økonomiske politik her og nu.

Samtidig er det vores holdning, at væsentlige spørgsmål som vedrører alle 27 EU-lande, også diskuteres og besluttet af alle 27 EU-lande.

[Eksterne relationer:]

På Det Europæiske Råd skal vi også diskutere en række udenrigspolitiske spørgsmål.

Jeg forventer i den forbindelse, at Det Europæiske Råd vil sende klare signaler til vores sydlige naboer.

Udviklingen i Syrien er fortsat helt uacceptabel. Regeringen fordømmer på det skarpeste regimets vold mod demonstranterne. Vi må fastholde, at præsident Assad i forhold til det syriske folk har mistet al legitimitet. Jeg forventer, at vi på mødet vil forholde os til den aktuelle udvikling, herunder oppositionens bestræbelser på at skabe en samlet platform. Det nydannede syriske nationalråd, Syrian National Council, er et positivt

skridt fremad. Det internationale samfund må hjælpe, hvor vi kan. EU styrker løbende sit sanktionsregime over for Syrien. Vi arbejder også for at inddrage de regionale aktører, som spiller en meget vigtig rolle i forhold til regimet. Den Arabiske Ligas møde i weekenden bidrog positivt til at fastholde presset på Syrien. Jeg håber også, at FN's Sikkerhedsråd snarest kan vedtage en resolution om Syrien.

Med hensyn til Egypten forventer jeg, at EU vil udtrykke sin bekymring over de voldelige sammenstød den 9. oktober i Kairo mellem koptiske kristne demonstranter og militæret. Beskyttelse af religionsfrihed er essentielt i et demokratisk samfund, hvilket vi fra dansk side lægger særlig vægt på. Derudover ventes EU at slå fast, at overgangsmyndighederne står over for en afgørende opgave med de første demokratiske valg. Fra dansk side ser vi gerne, at der bliver adgang for internationale observatører ved valgene, der indledes den 28. november.

Jeg forventer, at vi vil hilse afholdelsen af de første frie og retfærdige valg i Tunesien den 23. oktober velkommen.

I Libyen rykker afslutningen af den væbnede konflikt nærmere. Der er betydelige udfordringer for det libyske overgangsråd i at få skabt en politisk proces, som kan omfatte alle befolkningsgrupper. Derfor er det vigtigt, at Det Europæiske Råd fortsat signalerer, at EU er parat til at støtte libyerne i denne omstillingsperiode.

Jeg forventer desuden, at vi på Det Europæiske Råd vil diskutere situationen i Iran. Der er stor bekymring over den forværrede

menneskerettighedssituation i Iran samt den manglende udvikling i forhandlingerne vedr. atomsagen. Jeg er glad for, at EU netop har udvidet listen over personer, der rammes af målrettede sanktioner på grund af menneskerettighedsovertrædelser i Iran. Listen indeholder nu 61 personer. Vedrørende atomsagen ser vi meget frem til, at det Internationale Atomagentur afleverer sin rapport i november. Det er vigtigt, at EU fortsætter med at holde menneskerettighedssituationen og atomsagen højt på dagsordenen for at fastholde presset på det iranske regime.